

زهرا تاطبیی خبرنگار گروه سیاست

«نوک‌ان‌های دولت پنهان دارند استیو وینکاف را بدنام می کنند، چون سعی دارند برنامه سیاست خارجی پدرم را تضعیف کنند. نظام حاکم خواهان جنگ ابدی است.» « ساعتی بعد از انتشار این توییت، بدرابو سعیدی، وزیر خارجه عمان خبر از تعویق مذاکرات ایران و آمریکا داد. هم‌زمان رسانه‌های آمریکایی خبر دادند که مایک والترز، مشاور امنیت ملی ترامپ از کابینه امنیت ملی کنار گذاشته شد و به‌جای او مارکو رویبو به این سمت منصوب شد، خبری که البته سخنگوی وزارت خارجه آمریکا هم در جلسه و از قول خبرنگاران از آن باخبر شد. به نظر می‌رسد، ترامپ همچنان در مسیر تکرار اشتباه‌هایی که در دور اول ریاست‌جمهوری داشت، حرکت می‌کند. اختلاف و هرچ‌وم‌رج در تیم امنیت ملی آمریکا و استعفاي والترز همان سرنوشتی را برای او رقم زد که بولتون به آن دچار شده بود، حالا مشخص نیست با کنارگذاشتن والترز، ترامپ می‌تواند اختلافات کابینه را مدیریت کند یا همچنان دودستگی‌ها در تیم امنیت ملی ترامپ، او را به تکرار تناقض‌گویی‌های مدام خواهد انداخت.

کابینه جزیره‌ای

ترامپ بعد از ماجرای رسوایی سیگنال گیت و انتشار اطلاعات محرمانه کاخ سفید در مورد برنامه حمله به یمن، صراحتاً اعلام کرد که والترز مسئولیت این رسوایی را به عهده گرفته است. رسانه‌های آمریکایی برکناری او از سمت مشاور امنیت ملی را به ماجرای سیگنال گیت مرتبط دانستند؛ اما به این موضوع هم اشاره کردند که این برکناری می‌تواند دلایل مختلفی داشته باشد از جمله آنکه تناسبی بین «والترز و تیم ارشد» وجود ندارد. والترز به‌اندازه کافی کارکنان شورای امنیت را ارزیابی نکرده است. اما نکته جالب‌توجه آن بود که بسیاری از اعضای کابینه از برکناری والترز خبر نداشتند، سعی‌بی‌اس‌نیز در گزارشی نوشت: «رویبو ووالترز روز پنجشنبه برای بحث در مورد انتقال نقش‌ها جلسه‌ای داشتند. حتی برای برخی از مشاوران ارشد وزارت خارجه و کاخ سفید مشخص نبود که ریبو دقیقاً چه زمانی به‌عنوان مشاور موقت امنیت ملی منصوب شد.» معاون وزیر خارجه، کریستوفر لاندو از جدایی والترز خبر نداشت، تامی بروس، سخنگوری وزارت خارجه هم در جلسه توجیهی با خبرنگاران از عزل والترز باخبر شد. مجمعوع این موارد نشان می‌دهد اوضاع در تیم امنیت ملی آمریکا چندان روبه‌راه نیست. این اولین تغییر در تیم امنیت ملی آمریکا نیست. اوایل ماه آوریل، شش نفر از کارکنان شورای امنیت اخراج شدند. حالا جداشدن والترز ووانگ معاون مشاور امنیت ملی آمریکا، در ادامه برکناری‌ها و برای یک‌دست‌شدن تیم امنیت ملی آمریکا، اتفاق افتاده است، اگرچه ترامپ اظهار نظر دقیقی در مورد علت برکناری والترز مطرح نکرده؛ اما هم‌زمانی انتشار این خبر با به‌توقی افتادن مذاکرات ایران و آمریکا، این گزاره را تقویت می‌کند که

چند دستگی در سیاست خارجی آمریکا در صد روز اول از دولت ترامپ تلفات گرفت

محلهٔ برو بیا

می‌بایست پکی از علل اصلی برکناری والترز را در اختلافات گسترده او با حلقه افراد نزدیک به ترامپ، جست‌وجو کرد.

تیم ترامپ، یکپارچه می‌شود؟

اگرچه در اظهارنظرهای متناقض تیم امنیت ملی ترامپ در مورد ایران، به‌وضوح مشخص بود که چنددستگی در این تیم وجود دارد؛ اما گزارشی که آکسیوس منتشر کرد پرده از این اختلافات و چنددستگی‌ها برداشت، در واقع دو نگاه در مواجهه با پرونده ایران در تیم امنیت ملی ترامپ وجود دارد؛ ویتکاف، هگست، تاکر کالرسون و ونس حلقه افراد نزدیک به ترامپ هستند که مخالف حمله نظامی به ایران در موقعیت فعلی هستند و مذاکره با ایران راگز رنه مطلوب‌تری می‌دانند. والترز، رویبو، تام کاتن، لیندسی گراهام، هم در حلقه افرادی‌اند که معتقدند ایران در موقعیت ضعیف‌شده قرار دارد و حالا بهترین زمان برای حمله نظامی به ایران است. حالا با کنار رفتن یکی از موافقان استفاده از حمله نظامی به ایران، این گمانه تقویت می‌شود که تلاش‌ها برای کنترل برنامه هسته‌ای ایران از مسیر مذاکره جدی‌تر دنبال شود، البته موضع‌گیری‌های متناقض ترامپ در مورد ایران، قضاوت در این مورد را سخت می‌کند.

تکرار بحران‌های ۲۰۱۶ و همان ترامپ همیشگی

در دوره اول ریاست‌جمهوری ترامپ می‌توان موارد متعدد و قابل توجهی از اختلافات دونالد ترامپ با افرادی را که در کابینه با او همکاری داشتند، نام برد. ترامپ در دوره اول با سلسله متوتییت‌ها و اظهار نظرهای عجیب رسانه‌ای برکناری برخی افراد را اعلام می‌کرد، تفاوت رفتار او در مواجهه با اختلافات در مقایسه با دوره اول این است که او این حذف‌ها را با ملایمت و ملاحظات بیشتری انجام می‌دهد؛ اما همین جنس اختلافات، دودستگی‌ها و تغییر مواضع متناقض ترامپ در ۲۰۱۶ نیز در دسر درست می‌کرد. جان بولتون مشاور امنیت ملی آمریکا به‌خاطر همین اختلافات مجبور به استعفا شد، او در کتاب خاطراتش به نمونه‌های متعددی از این اختلافات و چالش‌ها در تیم امنیت ملی آمریکا اشاره می‌کند. به همین بهانه گریزی به خاطرات جان بولتون، در دوره حضور او در کاخ سفید زدیم، اوضاعی که کاخ سفید این روزها تجربه می‌کند و مواجهه‌ای که با بحران‌های بین المللی مخصوصاً پرونده ایران دارد، شباهت زیادی به مواجهه تیم ترامپ در سال ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ دارد با این تفاوت که ترامپ کمی محتاط‌تر با افرادی که خلاف نظر او صحبت می‌کنند، برخورد می‌کند. در ادامه بخش‌هایی از خاطرات بولتون را از کتاب «اتاقی که در آن اتفاق افتاد» می‌خوانید.

دعواهای دانشجویی در اتاق بیضی

بولتون جلسات و روند تصمیم‌گیری‌ها در دولت ترامپ را سرشار از هرچ‌وم‌رج و ناآرامی‌ها تعریف می‌کند و معتقدبود «می‌شد، مسیری منظم، تدارک‌بینیم‌تا با استفاده از ساختار میان‌نهادی شورای امنیت ملی مواردی مثل گزینه‌های سیاست‌گذاری بازگانی را ردوین کنیم.» اما این ایدئولو فقه‌پرنگ نفر خوب می‌آمد؛ بولتون، بولتون

مدیرکل آژانس چطور به جهت‌دهی فرایند مذاکرات متهم شد؟

رافائل خرابکار

علی ملکی خبرنگار گروه سیاست

رافائل گروسسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی که فراد بود تنها ناظری فنی بر فعالیت‌های هسته‌ای ایران باشد، حالا با رفتارها و اظهارات ضد و نقیض، به مهره‌ای مشکوک در بازی دیپلماتیک ایران و آمریکا تبدیل شده است.

وی که به‌نظر می‌رسد رؤیای دبیرکلی سازمان ملل را در سر می‌پروراند، در تلاش است خود را سوپرمن این مذاکرات نشان دهد. طی روزهای گذشته برخی گزارش‌ها حکایت از آن داشت که او تحت‌فشار تروئیکای اروپا و با جاه‌طلبی‌های شخصی، ممکن است به عاملی برای خرابکاری در مسیر توافق تبدیل شود. مدیرکل آژانس در سال‌های گذشته سفرهای متعددی به ایران داشته است.

او وقتی در تهران است، مواضعش نرم و سازنده است، اما به‌محض خروج سعی می‌کند با اتهامات خلاف واقع و گزارش‌های گمراه‌کننده فشارها بر ایران را تشدید کند. این دوگانگی گمانه‌زنی‌هایی را تقویت کرده که او در پی آن است تا با نقش آفرینی مثبت یا منفی در مذاکرات ایران و آمریکا، در صورت حصول توافق خود را ناجی دیپلماسی جلوه دهد و راه را برای بلندپروازی‌های سیاسی‌اش هموار کند. سید عباس عراقچی، وزیر امور خارجه مسئول تیم مذاکره‌کننده ایران، صراحتاً اعلام کرده آژانس در مذاکرات جاری جایی ندارد و تنها پس از توافق، نقش راستی‌آزمایی خواهد داشت. این موضع قاطع گروسسی را به حاشیه رانده، اما او همچنان تلاش می‌کند خود را در مرکز بازی نگه دارد. اگرچه شواهد قطعی از خرابکاری او وجود ندارد، اما تناقض‌گویی‌ها و سابقه سیاسی‌کاری‌اش رزنگ خطر را به‌صدا درآورده است.

گروسسی و مواضع زودگذر

برجسته‌ترین صفتی که رافائل گروسسی با آن شناخته می‌شود، دوگانگی و تناقض‌گویی است. یکی از بارزترین ویژگی‌های عملکرد رافائل گروسسی از زمان تصدی پست دبیرکلی آژانس در سال ۲۰۱۹، وجود تضاد در مواضع او در باره برنامه هسته‌ای ایران بوده است. این دوگانگی به‌ویژه در تفاوت میان اظهارات او در تهران و خارج از ایران مشهود است. هنگامی که گروسسی به ایران سفر می‌کند، معمولاً مواضعی سازنده اتخاذ می‌کند و از همکاری ایران با آژانس می‌گوید. او در سفر آبان ۱۴۰۱ به تهران، با سید عباس عراقچی، محمد اسلامی و مسعود پزشکیان دیدار کرد و پس از بازدید از تأسیسات نطنز و فردو مذاکرات را «سازنده» توصیف کرد اما این مواضع مثبت اغلب پس از بازگشت او به وین یا در مصاحبه‌های بین‌المللی جای خود را به اتهام‌زنی‌های مهم و انتقاد از همکاری ایران می‌دهند.

در سفر اسفند ۱۴۰۱، پس از ادعای مغرضانه آژانس درباره کشف اورانیوم غنی‌شدهٔ ۸۴ درصدی، ایران با شفاف‌سازی کامل ابهامات را رفع کرد و بیانه‌ای مشترک برای همکاری داوطلبانه امضا شد. با این حال، گروسسی پس از بازگشت به وین، این بیانه را الزام‌آور تفسیر کرد و به زیاده‌خواهی‌های آژانس ادامه داد. این رفتار دوگانه نه‌تنها اعتماد ایران به آژانس را تضعیف کرده، بلکه به گمانه‌زنی‌هایی دامن‌زده که گروسسی تحت‌فشار تروئیکای اروپا (آلمان، فرانسه و انگلیس) و ایالات متحده عمل می‌کند. روزنامه تهران‌تایمز در گزارشی به نقل از منابع مطلع مدعی شده که گروسسی با ارانه گزارش‌های گمراه‌کننده،

جلسات هفتگی‌ای را که در اتاق بیضی با حضور رئیس‌جمهور، تشکیل می‌شد بیشتر شبیه دعوای دانشجویی تصویری می‌کرد تا آنکه از دل آن‌ها یک فرایند تصمیم‌گیری دقیق، بیرون بیاید. به‌علاوه آنکه، از تلاش میان‌نهادی در سطوح پایین‌تر برای بررسی و تفکیک مسائل و گزینه‌ها خبری نبود. او در ادامه می‌نویسد: «اگر به یوگا اعتقادی داشتم، پس از این جلسات به دردم می‌خورد.»

شیخ مخالفت‌های متنیس

دودستگی در کابینه ترامپ برای نوع مواجهه با موضوعات مختلف بین‌المللی، مخصوصاً در مورد ایران وجود داشت. بولتون و پیمنو در حلقه افرادی بودند که تشدید فشارها علیه ایران و ترغیب ترامپ به حمله نظامی به ایران را دنبال می‌کردند. بعد از خروج ترامپ از برج‌ام، طرحی که بولتون از آن صحبت می‌کرد این بود که بعد از بازگرداندن همه تحریم‌های سابق، تلاش برای اعمال تحریم‌ها را افزایش دهند و این کار را از راه فشار حداکثری علیه ایران تبدیل کنند. به همین منظور جلسه‌ای محدود با کمیته رؤسا تشکیل می‌شود، بولتون در توضیح این جلسات می‌نویسد: «این جلسه ساعت ۲ عصر در اتاق وضعییت برگزار شد، جالب‌ترین قسمت جلسه، تلاش متنیس (وزیر دفاع) بود که اهمیت کلی ایران در ماتریس تهدیدهای بین‌المللی علیه آمریکا را کم‌رنگ جلوه می‌داد. او گفت روسیه، چین و کره شمالی تهدیدهای بزرگ‌تری هستند.» اما در نقطه مقابل پیمو و استیو منوچین (وزیر خزانهداری) مخالف نظر او بودند. متنیس همچنان به این گزاره تأکید داشت که ایران تهدید جدی‌ای برای آمریکا نیست. بولتون این موضوع را این‌طور توصیف می‌کند: «شیخ این اعتراض‌های متنیس به جدی گرفتن ایران، تا پایان سال ۲۰۱۸ دست از سر ما برنداشت و حتی وقتی اواز دولت رفت، باز آن شیخ ماند.»

کرختی‌های بروکراتیک

اختلافات کابینه در ماجرای حمله به سفارت آمریکا در بغداد (۱۰ دی ۹۸) دوباره اوج می‌گیرد. بسیاری از افراد در وزارت خارجه و وزارت دفاع، مخالف واکنش شدید ایران بودند، بولتون البته این مخالفت‌ها را به حضور افرادی که از کابینه او‌اما بودند، مرتبط می‌دانست «با اینکه بیست‌ماه از ریاست‌جمهوری ترامپ گذشته‌بود، هنوز هم منصوبان جدید و سیاست‌های جدید به جریان نیفتاده‌بود. اگر هنوز در اوایل سال ۲۰۱۷ به سر می‌بردیم، می‌شد، چنین مشکلی را درک کرد، اما کرختی بروکراتیک، در چنین حوزه‌های سیاست‌گذاری حساسی در آن برهه، نشانه‌نهایت سو‌مدیریت بود.» با این حال اما به گفته بولتون، ترامپ به‌خاطر میل درونی‌اش به کاهش حضور نظامی آمریکا در منطقه و به‌خاطر مانع تراشی‌ها، رفتاری منفعلانه در این موارد داشت. علاوه بر وزارت خارجه و دفاع، وزارت خزانهداری آمریکا هم از فشار آوردن برای قطع حضور ایران در سوئیت‌اکراه داشت، رفتاری که جان بولتون را کلافه می‌کرد. اما نهایتاً با اعمال فشار او و شورای امنیت البته در پشت صحنه، این اتفاق می‌افتد.

گروسسی: بدون نظارت آژانس هر توافقی صرفاً یک تکه کاغذ است

مذاکرات جاری میان ایران و آمریکا که در شهرهایی چون رم و مسقط برگزار می‌شود، عمدتاً دو جانبه است و آژانس به‌طور رسمی در آن دخیل نیست. گروسسی خود در مصاحبه با US News اذعان کرد هرگونه توافق بین ایران و آمریکا خواهد بود و آژانس طرف امضاکننده آن نیست. با این‌حال تأکید کرد بدون راستی‌آزمایی آژانس، هر توافقی شکننده خواهد بود. اظهاراتی که نشان‌دهنده تلاش آقای مدیر برای قرار گرفتن در مرکز مذاکرات است، درحالی‌که ایران بارها اعلام کرده همکاری‌هایش با آژانس در چهارچوب معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (NPT) ادامه دارد و فشار برای اجرای پروتکل الحاقی که به‌دلیل بدعهدی غرب در برجام لغو شده، غیرقانونی است.

اگرچه گروسسی به هنگام گرا دادن پسرای صدور قطعنامه‌های ضدایرانی مورد استناد ایالات متحده بود اما در فرایند مذاکرات اخیر توسط رایزن‌های آمریکایی چندان جدی گرفته نشد و همین موضوع باعث شده تا او به بازوی خرابکار متهم شود.

از سوی دیگر اما اظهارات مقامات غربی نیز قابل تأمل است. ژان تونل بارو، وزیر امور خارجه فرانسه در نشست خبری مشترک با گروسسی در ۹ اردیبهشت ۱۴۰۴، ضمن حمایت از مذاکرات ایران و آمریکا، اتهاماتی مانند نقض تعهدات غنی‌سازی توسط ایران را مطرح کرد.

این مواضع که با گزارش‌های جعلی آژانس همخوانی دارد، می‌تواند به گروسسی انگیزه دهد تا با ارائه گزارش‌های مغرضانه، حمایت غرب را جلب کند و نقش خود را پررنگ‌تر سازد. گروسسی در این نشست تأکید کرد بدون نظارت آژانس، هر توافقی «صرفاً یک تکه کاغذ» خواهد بود، البته که نظارت آژانس برای طرف‌های اروپایی و آمریکایی اهمیت دارد اما این گزاره‌گویی‌ها صفت جاه‌طلبی را کنار اسم رافائل گروسسی میخکوب می‌کند و خطر ایجاد انحراف در فرایند مذاکره را گوشزد می‌کند.

سیاسی‌کاری بر ساقچه

سابقه آژانس تحت مدیریت گروسسی نشان‌دهنده گرایش به سیاسی‌کاری و تأثیرپذیری از فشارهای غرب است. یکی از نمونه‌های برجسته گزارش محرمانه‌ای در سال ۲۰۲۳ درباره غنی‌سازی ادعایی ۸۴

ترامپ ثبات نداشت

تحریم‌های نفّسی و محدودکردن راه‌های فروش نفت ایران هم یکی دیگر از موضوعات اختلافی در کابینه ترامپ بود. تا آنجا که بولتون تصمیم‌گیری در مورد اعمال فشار بر نفت ایران را یکی از نفس‌گیرترین تصمیم‌ها می‌دانست. مخالفان این تصمیم معتقد بودند، تشدید تحریم‌های نفتی ایران، منجر خواهد شد که قیمت جهانی نفت یکپاره بالا برود که از جمله مخالفان آن وزارت خزانهداری بود. در سمت مقابل هم بخشی از تیم اقتصادی در واکنش به این گزاره تأکید می‌کردند که ذخیره و ظرفیت جهانی، اثر تحریم‌های سسخت‌تر روی نفت را جبران می‌کند. با این‌حال استدلال‌هایی که وزیر خزانهداری آمریکا مطرح می‌کرد، بیشتر مورد توجه ترامپ قرار می‌گرفت، به این خاطر که معتقد بود، هم‌پیمانان آمریکا در پیشبرد برنامه‌های آمریکا همکاری نمی‌کنند. به همین خاطر آن‌طور که باید تحریم‌ها، علیه ایران اعمال نشد. بولتون علت عدم تحقق این تصمیم‌گیری را نداشتن ثبات و عزم در ترامپ می‌دانست «ترامپ می‌توانست ابتکار سیاست‌گذاری را به دست بگیرد، اما آن کمبود پایداری و ثبات و عزم در او همواره سد این راه می‌شد.»

ترامپ و آدم‌های خودش

ترامپ افرادی را که مخالف نظر او را رفتار می‌کردند، به‌سادگی حذف می‌کرد، اتفاقی که برای جان بولتون افتاد نیز در زمره همین حذف‌ها قرار می‌گرفت، بولتون اگرچه بارها به‌خاطر اختلاف‌نظرها تصمیم به استعفا گرفته‌بود؛ اما اجرای استعفا قطعی‌اش از سمت خود را این‌طور شرح داد: «ترامپ گفت تو همه آدم‌های خود را آنجا برده‌ای (بین پرسنل شورای امنیت)» بولتون البته مقصر تغییر نظر ترامپ را مولوینی، رئیس اداره مدیریت برنامه‌بو بوده می‌دانست که با او اختلاف داشت. بولتون البته به این موضوع هم اشاره می‌کند که ترامپ، یک گلابه معمول داشت آن‌هم این بود که تعداد زیادی از اعضای دولت پنهان، در شورای امنیت ملی آمریکا مشغول به کارند. موضوعی که پسر ترامپ نیز در تویییتی که روز پنجشنبه منتشر کرد، به آن اشاره کرده و به انتقاد از اعمال فشار دولت پنهان آمریکا برای پیشبرد برنامه‌های ترامپ پرداخته‌بود. بولتون در شرح این جلسه دتفره می‌نویسد: «از روی صندلی‌های مقابل میز رزولت، بلند شدم و گفتم، «اگر می‌خواهید، من دولت را ترک کنم، می‌کنم.» روز بعد ترامپ با تویییتی، برکناری بولتون را اعلام کرد. در ماجرای برکناری والترز، البته ترامپ رفتارهای منطقی‌تری از خود نشان داد. او تلاش کرد تا دامن‌زدن به اختلافات کابینه جلوگیری کند. در پیامی که در مورد برکناری والترز نوشته، آمده: «خوشحالم که اعلام کنیم، مایک والترز را به‌عنوان سفیر بعدی آمریکا در سازمان ملل، معرفی خواهیم کرد. مایک والترز از زمان خدمت در ارتش، در کنگره و به‌عنوان مشاور امنیت ملی من سخت تلاش کرده است.» انتصاب والترز به سمت سفیر آمریکا را می‌توان تلاشی از سوی ترامپ دانست برای فاصله‌گذاری با تاجر به‌های دوره اول ریاست‌جمهوری خود، شواهد اما نشان می‌دهد همان اشتباه‌ها به طرق دیگری در حال تکرارند.

دردی در ایران بود که در رسانه‌های غربی منتشر شد. این گزارش که فاقد اسناد معتبر بود، فشار بین‌المللی علیه ایران را افزایش داد، اما ایران با شفاف‌سازی کامل ابهامات را رفع کرد. گروسسی بعداً در تهران اعلام کرد که مسئله حل شده، اما این رفتار نشان‌دهنده استفاده آژانس از گزارش‌ها به‌عنوان اهرم فشار بود. همچنین واکنش غیر منطقی گروسسی به لغو مجوز برخی بازرسان آژانس توسط ایران که به دلیل تخلفات سیاسی آن‌ها انجام شد، نمونه دیگری از سیاسی‌کاری اوست. او این اقدام قانونی ایران را مانع نظارت خواند، درحالی‌که بیش از ۱۰۰ بازرس دیگر همچنان در ایران فعال هستند.

درصدی در ایران بود که در رسانه‌های غربی منتشر شد. این گزارش که فاقد اسناد معتبر بود، فشار بین‌المللی علیه ایران را افزایش داد، اما ایران با شفاف‌سازی کامل ابهامات را رفع کرد. گروسسی بعداً در تهران اعلام کرد که مسئله حل شده، اما این رفتار نشان‌دهنده استفاده آژانس از گزارش‌ها به‌عنوان اهرم فشار بود. همچنین واکنش غیر منطقی گروسسی به لغو مجوز برخی بازرسان آژانس توسط ایران که به دلیل تخلفات سیاسی آن‌ها انجام شد، نمونه دیگری از سیاسی‌کاری اوست. او این اقدام قانونی ایران را مانع نظارت خواند، درحالی‌که بیش از ۱۰۰ بازرس دیگر همچنان در ایران فعال هستند.

این رفتارها اعتماد ایران به آژانس را به‌شدت کاهش داده است. محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی ایران، بارها تأکید کرده‌تعاملات ایران با آژانس بر اساس NPT است و فشار برای اجرای پروتکل الحاقی غیرقانونی است. با این‌حال ایران همچنان همکاری داوطلبانه‌ای با آژانس داشته، ازجمله دسترسی به سایت‌های ادعایی ونظارت‌بی‌سابقه‌بر تأسیسات خود. این همکاری‌ها که گروسسی در اظهارات خارج از تهران خود اغلب نایدیه می‌گیرد، نشان‌دهنده حسن‌نیت ایران است، اما سیاسی‌کاری آژانس می‌تواند به گوی‌ای برای پیچیده‌تر شدن مذاکرات تبدیل شود.

خنثی‌سازی فشار سیاسی آژانس در دستور کار است

یکی از نگرانی‌های اصلی در باره گروسسی، احتمال استفاده او از گزارش‌های آژانس به‌عنوان ابزاری برای اعمال فشار سیاسی بر ایران است. در شرایطی که مذاکرات ایران و آمریکا در مراحل کارشناسی قرار دارد و گروسسی خود اذعان کرده که توافق در چند هفته آینده امکان‌پذیر است، هرگونه گزارش منفی از سوی آژانس می‌تواند بهانه‌ای برای طرف آمریکایی یا تروئیکای اروپا فراهم کند تا مذاکرات را با شروط سخت‌گیرانه‌تری مطرح کنند. گروسسی در مصاحبه‌اش به ذخایر اورانیوم غنی‌شده ایران اشاره کرد و آن را «نگران‌کننده» خواند، درحالی‌که هم‌زمان اذعان داشتند این ذخایر به معنای تلاش ایران برای ساخت سلاح هسته‌ای نیست. این نوع اظهارات دوپهلوی می‌تواند به ابزاری برای طرف‌های غربی تبدیل شود تا مذاکرات را تحت‌فشار قرار دهند.

علاوه بر این، تهدیدهای نظامی مکرر دونالد ترامپ علیه تأسیسات هسته‌ای ایران که در دیدار با رئیس‌جمهور السالوادور در فروردین ۱۴۰۴ تکرار شد، حساسیت حضور بازرسان آژانس در ایران را افزایش داده است. روز چهارشنبه بیست‌وهفتم فروردین طی گزارشی در «فرهیختگان» با عنوان «خدا حافظی با بازرسان آژانس؟» اشاره شد که ایران در صورت تشدید تهدیدات، ممکن است بازرسان آژانس را اخراج کرده و مواد هسته‌ای خود را به مکان‌های امن منتقل کند. این سناریو که ریشه در نگرانی‌های امنیتی ایران از افشای اطلاعات حساس توسط بازرسان دارد، می‌تواند نتیجه مستقیم سیاسی‌کاری گروسسی و گزارش‌های غیر منصفانه آژانس باشد؛ موضوعی که احتمالاً خود او هم به آن آگاه است و سعی می‌کند با اظهارات ضد و نقیض، طوری در زمین بازی کند

که نه سیخ بسوزد و نه کباب. با توجه به پتانسیل مخرب گروسسی، دیپلماسی فعال ایران در مدیریت روابط با آژانس و مذاکرات با آمریکا از اهمیت بسزایی برخوردار است. اظهارات عراقچی مبنی بر عدم نقش آژانس در مذاکرات جاری، پیامی روشن به گروسسی و غرب است که ایران اجازه نخواهد داد آژانس به ابزاری برای فشار سیاسی تبدیل شود. درعین حال ایران با ادامه همکاری داوطلبانه با آژانس، ازجمله دسترسی به تأسیسات و نظارت گسترده، نشان داده که به تعهدات خود در چهارچوب NPT پایبند است. رویکرد دوگانه‌ای که ترکیبی از قاطعیت و همکاری است، می‌تواند سایه احتمالی گروسسی را از رم و مسقط دور کند.